Journal of Buddhist Innovation and Management
Vol. 9 No. 5 September – October 2026 pp. 1-13.

บทความวิจัย

การรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชน ในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

PEOPLE'S POLITICAL PERCEPTION OF THE PROCESS OF ELECTING SENATORS AMONG THE PUBLIC IN BAN PHO HOUSING COMMUNITY, BAN PHO DISTRICT, CHACHOENGSAO PROVINCE

วิศิษฎ์ ศรีราชา[1*], เติมศักดิ์ ทองอินทร์[2], อนุภูมิ โชวเกษม[2]
Visit Sriracha[1*], Termsak Thongin[2], Anubhum Sowkasem[2]
[*] Corresponding Author E-mail: Peepommee@gmail.com
Received July 28, 2026; Revised September 29, 2026; Accepted October 6, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ฯ และ 3. เสนอแนวทางการส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ฯ การวิจัยแบบผสานวิธี เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง 233 คน เครื่องมือการวิจัย ซึ่งมีความเชื่อมั่น 0.60 ถึง 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา เชิงอนุมาน และใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ด้วยวุฒิธรรม 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และมาก คือ ธัมมานุธัมมปฏิปัตติ สัทธัมมัสสวนะ โยนิโสมนสิการ สัปปุริสังเสวะ ตามลำดับ และการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก และปานกลาง คือ การรับรู้ทางการเมืองด้านสื่อสังคม ด้านหนังสือพิมพ์ ด้านโทรทัศน์ ด้านวิทยุ ตามลำดับ 2. ปัจจัยที่ส่งผลการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา การอธิบายให้เข้าใจง่ายถูกต้อง เป็นการรับรู้ที่มีกระบวนการ เป็นธรรม ตรวจสอบได้ เป็นปัจจัยเกี่ยวกับกฎหมาย

[1] นักวิชาการอิสระ

[1] Independent researcher

[2] คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

[2] Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ที่มีความซับซ้อน คนทุกเพศทุกวัยจำเป็นต้องรับรู้ 3. การนำเสนอการรับรู้ทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา โดยมีเสียงตามสาย นำเสนอข้อมูลสำคัญที่มีประสิทธิภาพ เช่นบริบทชุมชนคือการเคาะประตูบ้าน หรือใช้พื้นที่ส่วนรวมของชุมชน
คำสำคัญ: การรับรู้ทางการเมือง; การได้มา; สมาชิกวุฒิสภา

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study the level of political awareness regarding the acquisition process of senators among residents of the Ban Pho Housing Community, Ban Pho District, Chachoengsao Province; 2. To examine factors influencing this political awareness; 3. To propose guidelines for promoting political awareness regarding the senator acquisition process among residents of the community. This mixed-methods research collected data from a sample of 233 individuals using research instruments with reliability coefficients ranging from 0.60 to 1.00. Data were analyzed using descriptive and inferential statistics, and structured in-depth-interview script used to interview 9 key informants.

Findings were as follows: 1. Overall political awareness regarding the acquisirion of senators based on the four Vuddhidhamma was at a high level. When analyzed by specific items, the levels ranged from highest to high were Dhammanudhamma-partipatrti, Saddhammassavana, Yonisomanasikara, Sappurisamseva, respectively. Regarding political awareness of the senator acquisition process, the overall level was high; when analyzed by aspect, the levels were high and moderate, specifically regarding social media, newspapers, television, and radio, respectively. 2. Factors influencing political awareness of the senator acquisition process included clear and accurate explanations, a systematic and fair process, and transparency. These factors related to complex legal procedures that people of all ages and genders need to understand. 3. Effective methods for presenting information on the senator acquisition process included using community broadcast systems to convey key details, as well as utilizing community-based approaches such as door-to-door outreach or public community spaces.
Keywords: Political perception; Acquisition; Senator

บทนำ

นับแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตยใน พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา รัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ก็ได้บัญญัติให้ใช้รูปแบบการปกครองทั้งแบบสภาเดียว และสองสภา ในส่วนสภาล่างหรือสภาผู้แทนราษฎรนั้นจะมีอำนาจหน้าที่ และที่มาที่ชัดเจนคือ มีอำนาจหน้าที่หลักด้านนิติบัญญัติ มีการเสนอร่างกฎหมาย พิจารณากฎหมาย ด้านคานอำนาจ และถ่วงดุลอำนาจฝ่ายบริหาร มีการเสนอญัตติเพื่อขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรี เป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ เป็นต้น (นิมิต วุฒิอินทร, 2565) ในมาตรา “มาตรา 272 (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) ที่มีการเปิดโอกาสให้เสนอชื่อ “นายกรัฐมนตรีคนนอก” ที่ไม่จำเป็นต้องมาจากการเลือกตั้งได้โดยตรง โดยการมีนายกรัฐมนตรีคนนอกได้นั้นต้องประกอบด้วย 3 เงื่อนไข คือ 1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งหรือ 250 คน เข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภา 2. รัฐสภา ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดลงมติด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 หรือ 500 คนจาก 750 คน ให้มีนายกรัฐมนตรีนอกเหนือจากรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ได้ 3. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้าชื่อกัน 1 ใน 10 หรือ 50 คน เสนอชื่อบุคคลใดก็ได้เป็นนายกรัฐมนตรี และลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งหรือ 251 คน (สมชาย แสวงการ, 2565) หลังจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี พ.ศ. 2489 ได้ถูกยกเลิกไปสมาชิกภาพของวุฒิสภาชุดนี้ก็สิ้นสุดไปด้วยรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวปี พ.ศ. 2490 จึงได้จัดตั้งวุฒิสภาขึ้นใหม่ และได้เปลี่ยนแปลงหลักการเดิมของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2489 โดยให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ตามคำเสนอของรัฐบาลหลังจากยกนั้นรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีสองสภาก็ได้กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการแต่งตั้งทั้งสิ้น (ภูวดล คงแสง, 2561) รัฐธรรมนูญแหงราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดที่มาของสมาชิกวุฒิสภา มาตรา 107 จำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชนร่วมกันหรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยในการแบงกลุ่มต่องแบงในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ โดยให้ดำเนินการตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและระดับประเทศ เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในระดับประเทศ (ธนาชัย สุนทรอนันตชัย และคณะ, 2565)

ชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นชุมชนที่ประกอบด้วยประชาชนที่มีความแตกต่างกันทั้งทางด้าน เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ซึ่งชุมชนเคหะบ้านโพธิ์คือสถานที่ที่ประกอบไปด้วยคอนโดมิเนียม อาคารพาณิชย์ และบ้านที่พักอาศัย โดยการเคหะแห่งชาติเป็นผู้ก่อสร้างและจัดตั้งเป็นชุมชน ทำให้มีประชาชนจากหลากหลายดังกล่าวข้างต้น จึงมีปัญหาว่าได้รับรู้ข้อมูลในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาอย่างถูกต้องชัดเจนหรือไม่

การรับรู้ทางการเมืองภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีหลักวุฒิธรรม 4 คือธรรมอันเป็นเครื่องเจริญ 4 ประการ ประกอบด้วย 1) สัปปุริสังเสวะ 2) สัทธัมมัสสวนะ 3) โยนิโสมนสิการ 4) ธัมมานุธัมมปฏิปัตติ การรับรู้ทางการเมืองด้านวิทยุ การรับรู้ทางการเมือง ด้านโทรทัศน์ การรับรู้ทางการเมืองด้านหนังสือพิมพ์ และการรับรู้ทางการเมืองด้านสื่อสังคม (Roskin et al., 2009) ด้วยเหตุผลความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

การนำหลักวุฒิธรรม 4 มาประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และการรับรู้ทางการเมืองด้านวิทยุ การรับรู้ทางการเมืองด้านโทรทัศน์ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชน ที่มีต่อการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 553 คน (สำนักงานจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2569)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 233 คน จากการ

คำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, T., 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เกี่ยวกับการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 9 รูปหรือคน โดยแบ่งเป็นกลุ่ม จำนวน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูปหรือคน กลุ่มที่ 2 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติการ จำนวน 1 คน กลุ่มที่ 4 ประชาชน จำนวน 4 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามตามหลักวุฒิธรรม 4 ข้อ ประกอบด้วย 1. สัปปุริสังเสวะ 2. สัทธัมมัสสวนะ 3. โยนิโสมนสิการ 4. ธัมมานุธัมมปฏิปัตติ และตามการรับรู้ทางการเมือง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. การรับรู้ทางการเมืองด้านวิทยุ 2. การรับรู้ทางการเมืองด้านโทรทัศน์ 3. การรับรู้ทางการเมืองด้านหนังสือพิมพ์ 4. การรับรู้ทางการเมืองด้านสื่อสังคม

3.2 สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่าง จำนวน 233 ตัวอย่าง

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

1) สถิติพรรณนา สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาการรับรู้ทางการเมือง สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) สถิติอนุมาน เป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีแบบ Stepwise เพื่อพยากรณ์ตัวแปรตามหนึ่งตัว ซึ่งส่งผลมาจากตัวแปรอิสระตั้งแต่สองตัวขึ้นไป เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการรับรู้ทางการเมือง ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินได้

2) คำนึงถึงบริบท หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างใช้กับข้อมูลอื่น ๆ ได้ และศึกษาภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำมาสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัย

1. ระดับการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามหลักธรรมวุฒิธรรม 4 ข้อ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามหลักวุฒิธรรม 4 ในภาพรวม

(n = 233)

การรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สัปปุริสังเสวะ คบหาสัตบุรุษ พูดคุยกับท่านผู้รู้ มีอิสระทางความคิด	3.61	0.85	มาก
2. สัทธัมมัสสวนะ ฟังสัทธรรม รับรู้หลักความ ตีความชอบ เอาใจใส่เล่าเรียน หาความรู้จริง	4.16	1.93	มาก
3. โยนิโสมนสิการ คิดรอบคอบ คิดหาเหตุผลโดยถูกวิธี มีส่วนร่วมในการใช้ความคิดและเหตุผล	4.08	0.82	มาก
4. ธัมมานุธัมมปฏิปัตติ ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติธรรมให้ถูกต้องตามหลัก เล่าเรียนตริตรองและนำไปปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักธรรม	4.50	0.56	มากที่สุด
รวม	**4.08**	**0.79**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามหลักธรรมวุฒิธรรม 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.08, S.D = 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ได้แก่ ธัมมานุธัมมปฏิปัตติ ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติธรรมให้ถูกต้องตามหลัก เล่าเรียนตริตรอง และนำไปปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักธรรม ($\bar{X}$ = 4.50, S.D = 0.56) และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ได้แก่ สัทธัมมัสสวนะ ฟังสัทธรรม รับรู้หลักความ ตีความชอบ เอาใจใส่เล่าเรียน หาความรู้จริง

($\bar{X}$ = 4.16, S.D = 1.93) โยนิโสมนสิการ คิดรอบคอบ คิดหาเหตุผลโดยถูกวิธี มีส่วนร่วมในการใช้ความคิด และเหตุผล ($\bar{X}$ = 4.08, S.D = 0.82) สัปปุริสังเสวะ คบหาสัตบุรุษ พูดคุยกับท่านผู้รู้ มีอิสระทางความคิด ($\bar{X}$ = 3.61, S.D = 0.85) ตามลำดับ ระดับการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามการรับรู้ทางการเมือง 4 ด้าน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทราในภาพรวม

(n = 233)

การรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การรับรู้ทางการเมืองด้านวิทยุ	3.13	0.97	ปานกลาง
2. การรับรู้ทางการเมืองด้านโทรทัศน์	3.80	1.04	มาก
3. การรับรู้ทางการเมืองด้านหนังสือพิมพ์	3.97	0.79	มาก
4. การรับรู้ทางการเมืองด้านสื่อสังคม	4.44	0.89	มาก
รวม	**3.83**	**0.92**	**มาก**

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.83, S.D = 0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ทางการเมืองด้านสื่อสังคม ($\bar{X}$ = 4.44, S.D = 0.89) การรับรู้ทางการเมืองด้านหนังสือพิมพ์ ($\bar{X}$ = 3.97, S.D = 0.79) การรับรู้ทางการเมืองด้านโทรทัศน์ ($\bar{X}$ = 3.80, S.D = 1.04) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ทางการเมืองด้านวิทยุ ($\bar{X}$ = 3.13, S.D = 0.97) ตามลำดับ

2. ปัจจัยการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา การที่ไม่มีการอธิบายให้เข้าใจง่ายจะกลายเป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่ถูกต้องการรับรู้ว่ามีกระบวนการ มีความเป็นธรรม และตรวจสอบได้เป็นปัจจัยเกี่ยวกับกฎหมายการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ที่มีความซับซ้อน เช่น การแบ่งกลุ่มอาชีพ 20 กลุ่ม และการเลือกไขว้ ที่เป็นปัจจัยเครือข่ายทางสังคม ออกงานสมาคม องค์กรเอกชน หรือเครือข่ายเพื่อนร่วมงาน เป็นการกระตุ้นการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา คนรอบข้างเป็นตัวกลางในการสร้างการรับรู้อีกช่องทางหนึ่ง คนทุกเพศทุกวัยจำเป็นต้องรับรู้ข่าวสาร

ทางการเมืองทั้งสิ้น การศึกษาประชาชน บอกไม่มีผล สื่อโซเชียลช่วยกระตุ้นการรับรู้ในวงกว้าง และมีความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลอีกทางหนึ่ง

3. การนำเสนอการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีเสียงตามสายหรือหอกระจายข่าว นำเสนอข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสมาชิกวุฒิสภา การนำเสนอที่มีประสิทธิภาพที่สุดในบริบทชุมชนคือการเคาะประตูบ้านหรือใช้พื้นที่สาธารณะส่วนรวมของชุมชน ซึ่งจะส่งผลต่อการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาว่า สมาชิกวุฒิสภา มีส่วนสำคัญในการกลั่นกรองกฎหมาย มีส่วนเกี่ยวข้องกับความยุติธรรมและปากท้องของประชาชน โดยมีการนำเสนอการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นคลิปวิดีโอสั้น ๆ ความยาว 2 - 3 นาที เนื่องจากบริบทชุมชนเคหะมักมีความหลากหลายของช่วงวัย การนำเสนอควรหลีกเลี่ยงภาษากฎหมายที่ซับซ้อน เน้นความเรียบง่าย เข้าใจง่าย และเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของประชาชน รูปแบบของสื่อที่ชาวบ้านเข้าใจ เช่น โทรทัศน์ YouTube, Facebook เป็นต้น เน้นให้ความรู้เชิงระบบเพื่อให้ประชาชนเกิดการรับรู้และความตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามหลักธรรมวุฒิธรรม 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ได้แก่ ธัมมานุธัมมปฏิปัตติ ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติธรรมให้ถูกต้องตามหลัก เล่าเรียนตริตรองและนำไปปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักธรรม และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ได้แก่ สัทธัมมัสสวนะ ฟังสัทธรรม รับรู้หลักความ ตีความชอบ เอาใจใส่เล่าเรียน หาความรู้จริง โยนิโสมนสิการ คิดรอบคอบ คิดหาเหตุผลโดยถูกวิธี มีส่วนร่วมในการใช้ความคิดและเหตุผล สัปปุริสังเสวะ คบหาสัตบุรุษ พูดคุยกับท่านผู้รู้ มีอิสระทางความคิดตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวิรัติธรรมโชติ และพระครูสมุห์คล่อง กมฺพโล (แสงจันทร์) (2560) ได้อธิบายเกี่ยวกับหลักวุฑฒิธรรม 4 สรุปว่า หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประกอบใช้กับการศึกษาด้วยการพัฒนาสติปัญญา โดยใช้หลักวุฑฒิธรรม 4 ซึ่งประกอบด้วย สัปปุริสสังเสวะ สัทธัมมัสสวนะ โยนิโสมนสิการ และธัมมานุธัมมปฏิปัตติ

การรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามการรับรู้ทางการเมือง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ทางการเมืองด้านสื่อสังคม การรับรู้ทางการเมืองด้านหนังสือพิมพ์ การรับรู้ทางการเมืองด้านโทรทัศน์ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ทางการเมืองด้านวิทยุ ตามลำดับ เหตุที่สื่อสังคมมีผู้นิยมมากกว่าสื่อ

วิทยุ เพราะสื่อสังคมประชาชนในชุมชนเข้าถึงได้ง่ายขึ้น ส่วนสื่อวิทยุล้าสมัยไปแล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของสืบแสง แสงทอง (2563) ได้อธิบายว่า การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของเจเนอเรชั่นวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาวิจัยพบว่า คนเจเนอเรชั่นวาย มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง แตกต่างกันไปตามลักษณะประชากร นิยมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคม และมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา การอธิบายให้เข้าใจง่ายถูกต้อง เป็นการรับรู้ที่มีกระบวนการ เป็นธรรม ตรวจสอบได้ จะไม่มีอุปสรรคต่อการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่ถูกต้องในการมีส่วนร่วมของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรภรณ์ เมธาจีรเวช (2563) ได้อธิบายเกี่ยวกับ การรับรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน การรับรู้ว่ามีกระบวนการ มีความเป็นธรรมและตรวจสอบได้ ปัจจัยเกี่ยวกับกฎหมายการเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่มีความซับซ้อน เช่น การแบ่งกลุ่มอาชีพ 20 กลุ่ม และการเลือกไขว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนัชพร ปานแย้ม (2563) ได้อธิบายว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนโดยสื่อบุคคล หมายถึง การนำข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยอาศัยการติดตอสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งจะมีปฏิกิริยาตอบโต้ระหว่างกัน เช่นเครือข่ายทางสมาคม องค์กรเอกชน หรือเครือข่ายเพื่อนร่วมงาน มีส่วนในการกระตุ้นการรับรู้ทางการเมือง คนรอบข้างเป็นตัวกลางในการสร้างการรับรู้อีกช่องทางหนึ่งการศึกษาประชาชนบอกไม่มีผล สื่อโซเชียลช่วยกระตุ้นการรับรู้ในวงกว้างและมีความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลอีกทางหนึ่ง

3. การเสนอแนวทางการส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีเสียงตามสายหรือหอกระจายข่าว นำเสนอข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสมาชิกวุฒิสภา การนำเสนอที่มีประสิทธิภาพที่สุดในบริบทชุมชนคือการเคาะประตูบ้าน หรือใช้พื้นที่สาธารณะส่วนรวมของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของปฏิพัทธ์ เพชรศรี และไชยวัฒน์ เผือกคง (2565) ได้อธิบายไว้ว่า สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง จำนวนชั่วโมงที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่อวันมีผลต่อพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ซึ่งจะส่งผลต่อการรับรู้ทางการเมือง สมาชิกวุฒิสภามีส่วนสำคัญในการกลั่นกรองกฎหมาย ความยุติธรรม และปากท้องของประชาชน การนำเสนอการรับรู้ทางการเมืองเป็นคลิปวิดีโอสั้น ๆ ความยาว 2-3 นาทีจะดีมาก เนื่องจากบริบทชุมชนเคหะมักมีความหลากหลายของช่วงวัย การนำเสนอควรหลีกเลี่ยงภาษากฎหมายที่ซับซ้อน ใช้คำภาษาชาวบ้าน เรียบง่าย เข้าใจง่าย และเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตประจำวันของประชาชน

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเรื่อง การรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้ศึกษาการรับรู้ทางการเมือง ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1. ด้านวิทยุ 2. ด้านโทรทัศน์ 3. ด้านหนังสือพิมพ์ 4. ด้านสื่อสังคม และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 9 รูปหรือคน ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยเรื่อง การรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ดังนี้

1. ระดับความเข้าใจต่อกติกาและกระบวนการ แบ่งเป็น 1) ความเข้าใจระบบ “เลือกไขว้” ระหว่างกลุ่มอาชีพ 2) ความรู้เรื่องคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร 3) ขั้นตอนการคัดเลือก ระดับอำเภอ จังหวัด และประเทศ ซึ่งเป็นกติกาและกระบวนการที่ต้องทำความเข้าใจแล้วนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ คือ 1) ปัจจัยทางประชากร ระดับการศึกษา อายุ และ 2) ความสนใจทางการเมือง มีความตื่นตัวที่จะรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา คือ มีการอธิบายให้เข้าใจง่ายต่อการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่ถูกต้อง

3. ช่องทางและประสิทธิภาพของการสื่อสาร ประกอบด้วย 1) การเปรียบเทียบระหว่างสื่อกระแสหลักกับสื่อสังคมออนไลน์ 2) บทบาทของเครือข่ายส่วนบุคคลในการส่งต่อข้อมูล 3) การประชาสัมพันธ์จากภาครัฐ (กกต.) เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ที่ตรงจุด

ทั้งสามกรอบข้างต้นประกอบกัน ทำให้ทราบระดับการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนในชุมชนเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา คือ การรับรู้ทางการเมืองด้านสื่อสังคม อยู่ในระดับมากสุด และการรับรู้ทางการเมืองด้านวิทยุ อยู่ในระดับต่ำสุด ปัจจัยหลักที่เป็นส่วนรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา คือ การศึกษา อายุ และความสนใจทางการเมือง การเสนอแนวทางการส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา จากช่องทางสื่อกระแสหลักกับสื่อสังคมออนไลน์ เสียงตามสาย การเคาะประตูบ้าน หรือใช้พื้นที่สาธารณะของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ควรส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในรูปแบบใหม่ที่ให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มอาชีพเลือกกันเองจากระดับอำเภอ จังหวัด ไปจนถึงระดับประเทศ ให้ได้ผู้แทนอาชีพที่มีความรู้ ความสามารถทางพระพุทธศาสนาด้วยยิ่งดี

2. นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ควรส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา อย่างต่อเนื่อง

3. นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ควรร่วมกันวางนโยบายในการทำงานของรัฐ และประชาชนที่สอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. มีการนำผลวิจัยไปใช้ส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนมีคุณธรรมจริยธรรมของการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

2. นำผลวิจัยไปใช้ให้นิสิตในวิทยาลัยสงฆ์พุทธโสธร มจร. ทุกรูปหรือคน มีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาให้มีความหลากหลาย และการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการรับผิดชอบทางการเมืองที่มีต่อพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อการพัฒนาส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในการเป็นกลุ่มแกนนำ ในมหาวิทยาลัย

2. ควรมีการวิจัยเพื่อการพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของการรับรู้ทางการเมืองในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยการมีส่วนร่วม ให้เข้าถึงทุกคน ในการดำเนินงานสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เข็มแข็งยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ธนัชพร ปานแย้ม. (2563). *พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Generation Z ผ่านสื่อสังคมออนไลน์* (การค้นคว้าอิสระวารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการสื่อสารองคกร). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร.

ธนาชัย สุนทรอนันตชัย และคณะ. (2565). *การทำหน้าที่ในการตรวจสอบถ่วงดุล: กรณีการตั้งกระทู้ถาม* (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

นิมิต วุฒิอินทร์. (2565). กฎหมายกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประเทศไทย. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 16(2), 399-412.

ปฏิพัทธ์ เพชรศรี และไชยวัฒน์ เผือกคง. (2565). พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของผู้บริโภคสื่อสังคมออนไลน์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสาร มจร หริภุญชัยปริทรรศน์*, 6(2), 174-188.

พระครูวิรัติธรรมโชติ และพระครูสมุห์คล่อง กมฺพโล (แสงจันทร์). (2560). ศึกษาการประยุกต์หลักวุฑฒิธรรม 4 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนโรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์,* 4(2), 1-15.

พัชรภรณ์ เมธาจีรเวช. (2563). *การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกมาเลือกตั้งของผู้มีสิทธิในเขตกรุงเทพมหานคร* (การค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ภูวดล คงแสง. (2561). *ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560* (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 30-32.

สมชาย แสวงการ. (2565). *รูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย* (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารกระบวนการยุติธรรม). กรุงทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สืบแสง แสงทอง. (2563). *การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของเจเนอเรชันวาย ในเขต*กรุงเทพมหานคร (การค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สำนักงานจังหวัดฉะเชิงเทรา. (2569). *รายงานข้อมูลอำเภอบ้านโพธิ์.* สืบค้น 15 มกราคม 2569, จาก https://www.citydata.in.th/chachoengsao/dashboard-public/?smartcitytype=smart-people

Roskin, M. G., Cord, R.L., Medeiros, J.A., & Jones, W.S. (2009). *Political science: An introduction* (11th ed.). Harlow: Longman.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis.* (3rd ed). New York: Harper & Row.